

การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง*

THE KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING OF TAX BENEFITS OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES ENTREPRENEURS IN THE LOWER NORTH

ชนากานต์ ฉัตรมี*, ปิยพงศ์ ประไพศรี

Chanakarn Chatmee*, Piyapong Prapaisri

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยภาคกลาง นครสวรรค์ ประเทศไทย

Faculty of Accountancy, The University of Central, Nakhon Sawan, Thailand

*Corresponding author E-mail: karnneepinky3333@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง 2) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างและ 3) ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เก็บข้อมูลผ่านทางแบบสอบถามออนไลน์ google Forms การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ร้อยละและค่าเฉลี่ยและสถิติเชิงอนุมานได้แก่ค่าสถิติแบบ t-test และ One-Way ANOVA โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผล ผลการวิจัยพบว่าความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.079 เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเล็งเห็นถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากขึ้น โดยการศึกษาตามแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาสำนักงานบัญชี เพื่อการเข้าใจสิทธิประโยชน์ทางภาษีจะช่วยในเรื่องการวางแผนภาษีภายในกิจการสำหรับข้อเสนอแนะผู้สนใจสามารถนำเอาผลการศึกษาที่ได้จากการผลงานวิจัยไปพัฒนาแบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลและศึกษาในพื้นที่และประชากรที่กว้างขึ้นในระดับภูมิภาคอื่น ๆ และระดับประเทศ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าใจสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากยิ่งขึ้นและนำผลของการศึกษามาใช้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, สิทธิประโยชน์ทางภาษี

Abstract

This research aims to 1) Study personal factors of SME entrepreneurs in the lower northern region, 2) Study the level of knowledge and understanding of tax benefits of SME entrepreneurs in the lower northern region, and 3) Study the comparison of personal factors affecting the level of knowledge and understanding of tax benefits of SME entrepreneurs in the lower northern region. This research is a quantitative research with a total of 400 samples. Purposive sampling was used. A questionnaire was used as the tool. Data was collected via an online questionnaire, Google Forms. Descriptive statistics were used for data analysis, including percentages and means, and inferential statistics, including t-test and One-Way ANOVA, using ready-made computer programs. The results of the research found that knowledge and understanding of tax benefits of SME entrepreneurs in the lower northern region was at a high level, with a mean of 0.75 and a standard deviation of 0.079, because SME entrepreneurs increasingly recognize the importance of knowledge and understanding of tax benefits by studying information sources on related websites and consulting with accounting offices. In order to understand the tax benefits that will help in tax planning within the business, for suggestions, interested parties can use the results of the study to develop a survey to collect data and study in a wider area and population at other regional and national levels, which will enable SME entrepreneurs to better understand the tax benefits and apply the results of the study to relevant agencies.

Keywords: Knowledge and Understanding, Small and Medium-Sized Business Operators, Tax Benefits

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยนั้นได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-Sized Enterprises : SMEs) โดยเฉพาะในด้านภาษีเงินได้ที่รัฐบาลได้กำหนดมาตรการทางภาษีต่างๆเพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ธุรกิจ SMEs เช่นการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 595) กรมสรรพากรมีมาตรการส่งเสริมทางภาษีแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มการปฏิบัติทางภาษีถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี (กรมสรรพากร, 2565) เช่น การตรวจเยี่ยมเพื่อสร้างความเข้าใจในการเสียภาษีให้กับผู้ประกอบการธุรกิจ การจูงใจให้ธุรกิจจัดทำบัญชีชุดเดียว (นิมนวล วิเศษสรรพ และคณะ, 2565) สำหรับมาตรการทางภาษีช่วยบรรเทาผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพื่อเพิ่มเรื่องประสิทธิภาพการผลิตและมาตรการภาษีช่วยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565) สำหรับธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีจำนวนมากในประเทศไทยซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย เป็นกิจการที่ได้สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจ ทั้งในแง่ของการสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้

ในบทบาทที่หลากหลายเป็นทั้งด้านผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้า และผู้ให้บริการ รูปแบบการจัดตั้งกิจการสามารถจัดตั้งรูปแบบบุคคลธรรมดา นิติบุคคล โดยปัญหาที่เกิดขึ้นบางกิจการนอกตลาดหลักทรัพย์มุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำแบบไปยื่นกรมสรรพากรเพื่อเสียภาษีเงินได้ โดยกิจการอาจจะทำบัญชีแบบปกปิดรายได้จริงหรือแจ้งการขาดทุนหรือมีบัญชีมากกว่าหนึ่งชุดเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น เพื่อยื่นต่อธนาคารในการขอสินเชื่อหรือหลบเลี่ยงการเสียภาษี เป็นต้น (วิชชกานต์ เมธาวิริยะกุล, 2560) กรณีดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อกิจการในการเจริญเติบโต เศรษฐกิจและปัญหาอีกกรณีคือผู้ประกอบการเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมร้อยละ 60.3 (ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์, 2552) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์จากการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสรรพากร ทั้งที่สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามพระราชกฤษฎีกาทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ธุรกิจเติบโต แข็งแกร่ง และสามารถลดภาระทางการเงินให้กับผู้ประกอบการ SMEs ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนไปใช้ในการขยายธุรกิจได้มากขึ้น และผู้ประกอบการไม่เห็นคุณค่าจากการนำสิทธิประโยชน์ทางภาษีมาใช้ประโยชน์ อีกทั้งยังถูกเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรเรียกตรวจและประเมินภาษีเพิ่มขึ้น เนื่องจากนำสิทธิประโยชน์มาใช้ไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (दनัย ดำรงชัยโยธิน, 2551)

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง เนื่องจากภาครัฐมีการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีถูกต้องและคุ้มค่าตามที่หลักเกณฑ์ที่ภาครัฐกำหนด (ดาระณี สุรินทร์เสรี และคณะ, 2563) เพราะภาษีถือเป็นต้นทุนของกิจการ ผู้วิจัยเลือกศึกษาพื้นที่เขตภาคเหนือตอนล่าง เนื่องจากมีผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่มีจำนวน 219,419 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565) อีกภาคเหนือตอนล่างเป็นเขตพื้นที่เมืองรองตามที่กรมสรรพากรสนับสนุนและมีมาตรการทางด้านภาษีรองรับ (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2565)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือ ตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ด้านประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่าง (Sample)

1.1 ประชากร (Population) คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างจำนวน 1,300 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565)

$$n = 1,300$$

$$1 + 1,300(0.05)^2 = 305.88 \text{ ราย}$$

$$N = 305.88 \text{ ราย}$$

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างโดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จำนวนทั้งหมด 400 ราย โดยใช้สูตรทาร์ยามาเนระดับความเชื่อมั่น 95% และ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 โดยใช้การเลือกสุ่มการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งตามอุตสาหกรรมหรือขนาดธุรกิจ พื้นที่การวิจัย คือ ภาคเหนือตอนล่างใน 8 จังหวัด ประกอบด้วยจังหวัดนครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ อุทัยธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารรวมถึงในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยเป็นข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา การตรวจสอบความน่าเชื่อถือเครื่องมือที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติประโยชน์ทางภาษี จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาแล้วนำไปหาค่าความเที่ยงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.67 - 1.00 ได้ค่าดัชนีสอดคล้อง 1.00 นำไปทดลองใช้กับกลุ่มคล้ายตัวอย่าง จำนวน 30 คนและได้หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา Cronbach's Alpha ระหว่าง 0.8 - 0.9 ความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก สำหรับของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 ถือว่าผ่านเกณฑ์แบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเกณฑ์ในการวัดมีการกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีลิเคิร์ท

3. การรวบรวมข้อมูล ดำเนินการส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างและเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ภายหลังจากการตอบแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ของ แบบสอบถามที่ได้รับกลับมา พบว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบตามจำนวน 400 คน รวม 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100%

4. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำเสนอเป็นตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายปัจจัยส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติประโยชน์ทางภาษีของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งออกเป็น 2 คำตอบแบบสอบถาม หากตอบถูก ให้ 1 คะแนน หากตอบผิด ให้ 0 คะแนน และนำข้อมูลมาแปลค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ และทำการวิเคราะห์ค่าคะแนนของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยจากการหาความกว้างของ อันตรภาค ดังนี้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.00 หมายถึงระดับความรู้ความเข้าใจมากคะแนน เฉลี่ยระหว่าง 0.34 - 0.66 หมายถึงระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 0.00 - 0.33 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจน้อยโดยใช้ระยะเวลาที่ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 - 31 ธันวาคม 2567 และ การวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติประโยชน์ทางภาษีของธุรกิจวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง ด้วยเครื่องมือทางสถิติใช้สถิติ : t-Test , One Way Anova (F-test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	119	29.7
หญิง	281	72.3
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	4	1.0
31 – 40 ปี	113	28.3
41 – 50 ปี	229	57.3
50 ปีขึ้นไป	54	13.5
ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา	5	1.2
ปริญญาตรี	367	91.8
ปริญญาโท	26	6.5
ปริญญาเอก	2	0.5
อายุกิจการ		
1 – 5 ปี	3	.8
6 – 10 ปี	84	21.0
11 – 15 ปี	269	67.2
15 ปีขึ้นไป	44	11.0
จำนวนพนักงาน		
1 - 30 คน	117	29.2
31 - 60 คน	183	45.8
61 - 90 คน	89	22.2
91 - 120 คน	8	2.0
120 คนขึ้นไป	3	0.8

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนเงินลงทุน		
ต่ำกว่า 500,000	8	2.0
500001 - 1000000	28	7.0
1000001 - 5000000	295	73.8
5000001 - 10000000	54	13.4
10000000 ขึ้นไป	15	3.8
ประเภทธุรกิจ		
การบริการ	141	35.2
ธุรกิจซื้อขายไป	143	35.8
การอุตสาหกรรมการผลิต	49	12.2
อื่น ๆ	67	16.8
ลักษณะการดำเนินการ		
เจ้าของคนเดียว	16	4.0
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	17	4.3
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	214	53.4
บริษัทจำกัด	153	38.3
รวม	400	100

2. ระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ .75)

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง

ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง		Mean	Std. Deviation	แปลผล
1.	ธุรกิจSMEsทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบไม่เกิน 5 ล้าน และรายได้ขายสินค้าและการให้บริการในรอบไม่เกิน 30 ล้านบาทได้สิทธิ์ยกเว้น และลดอัตราภาษี	.98	.148	มาก
2.	ธุรกิจSMEsกำไรไม่เกิน 500,000 จะได้รับการยกเว้นเสียภาษี	.94	.233	มาก
3.	ธุรกิจSMEsกำไรเกิน 500,000 - 3,000,000 บาทคิดอัตราภาษีร้อยละ 15	.53	.500	ปานกลาง
4.	ธุรกิจSMEsกำไรเกิน 3,000,000 บาทคิดอัตราภาษีร้อยละ 20	.99	.122	มาก

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง		Mean	Std. Deviation	แปลผล
5.	การยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเริ่มใช้สิทธิตั้งแต่รอบ 2560 เป็นต้นไป	.36	.479	ปานกลาง
6.	คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา ร้อยละ 50 ของมูลค่าต้นทุน	.45	.498	ปานกลาง
7.	คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์หักภายใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีของมูลค่าคงเหลือ	.97	.164	มาก
8.	อาคารโรงงานหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมอัตราร้อยละ 20 ของมูลค่าต้นทุน	.03	.156	น้อย
9.	เครื่องจักรและอุปกรณ์หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน	.96	.208	มาก
10.	เครื่องจักรและอุปกรณ์เครื่องจักรหักแต่ละรอบไม่เกินร้อยละ 20 ของมูลค่าต้นทุน	.98	.156	มาก
11.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่กระจายเพื่อการวิจัยพัฒนาได้ 3 เท่า	.75	.435	มาก
12.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนต้องใช้สิทธิยื่นโครงการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	.51	.501	ปานกลาง
13.	รายการที่จ่ายในการวิจัยและพัฒนาต้องเป็นของหน่วยงานรัฐบาลหรือเอกชน	.98	.140	มาก
14.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนลดหย่อนภาษีเพื่อการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรมได้ 300 %	.96	.202	มาก
15.	รายการส่งเสริมวิจัยพัฒนาอ้างอิงพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 598 พ.ศ. 2559	.95	.213	มาก
16.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักรายการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ 2 เท่า	.98	.148	มาก
17.	เงื่อนไขหลักฐานการส่งเข้ารับการศึกษประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายการศึกษา ใบเสร็จรับเงินสถานศึกษา รายงานค่าใช้จ่าย สัญญากลับเข้าทำงานต่อ	.98	.156	มาก
18.	เงื่อนไขหลักฐานการอบรมลูกจ้างประกอบด้วย ทะเบียนลูกจ้าง ใบหลักฐานการฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงแรงงาน	.97	.164	มาก
19.	รายการการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานต้องเพื่อประโยชน์ของกิจการ	.97	.184	มาก
20.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักรายการส่งลูกจ้างเข้ารับการศึกษได้ 3 เท่า	.61	.489	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง		Mean	Std. Deviation	แปลผล
21.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สร้างและพัฒนาในประเทศไทย	.98	.140	มาก
22.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนต้องจัดทำรายงานรายละเอียดของโปรแกรมคอมพิวเตอร์	.97	.178	มาก
23.	โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถหักรายจ่ายตามจริงไม่เกิน 200,000 บาทในแต่ละรอบ	.66	.476	ปานกลาง
24.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ depa	.97	.171	มาก
25.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนใช้โปรแกรมสำหรับการบริหารจัดการธุรกิจ	.99	.122	มาก
26.	บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจ้างแรงงานผู้สูงอายุหักค่าใช้จ่ายได้ 3 เท่า	.54	.499	ปานกลาง
27.	เงื่อนไขของผู้สูงอายุสำหรับการจ้างแรงงานหลักเกณฑ์อายุ 65 ปีขึ้นไป	.44	.496	ปานกลาง
28.	เงื่อนไขของผู้สูงอายุสำหรับการจ้างแรงงานค่าจ้างหรือรายจ่ายต่อเดือน 20,000 บาท	.22	.411	น้อย
29.	รายจ่ายจากการจ้างผู้สูงอายุต้องไม่เกิน 20% ของลูกจ้างทั้งหมด	.08	.264	น้อย
30.	ผู้สูงอายุไม่สามารถเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในเครือได้	.97	.164	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		.75	.079	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำแนกรายข้อพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างสูงที่สุดได้แก่ ธุรกิจ SMEs ก่อไรเกิน 3,000,000 บาทคิดอัตราภาษีร้อยละ 20 (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.99) และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนใช้โปรแกรมสำหรับการบริหารจัดการธุรกิจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.99) และระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างต่ำที่สุดได้แก่ อาคารโรงงานหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมอัตราร้อยละ 20 ของมูลค่าต้นทุน น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ .03) ในส่วนของระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ .75)

3. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง

ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง			
ปัจจัยส่วนบุคคล	t	F	Sig
เพศ	-0.762	-	.446
อายุ	-	5.024	.002*
ระดับการศึกษา	-	2.246	.082
อายุกิจการ	-	3.527	.015*
จำนวนพนักงาน	-	1.959	.100
จำนวนเงินลงทุน	-	4.266	.002*
ประเภทธุรกิจ	-	0.913	.435
ลักษณะการดำเนินการ	-	3.431	.017*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุที่ต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามอายุกิจการ พบว่า อายุกิจการที่ต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามอายุกิจการแตกต่างกัน

จากตารางที่ 3 จำแนกตามจำนวนเงินลงทุน พบว่า จำนวนเงินลงทุนที่ต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามจำนวนเงินลงทุนแตกต่างกัน

จากตารางที่ 3 จำแนกตามลักษณะการดำเนินการ พบว่า ลักษณะการดำเนินการที่ต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามลักษณะการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่างอยู่ในระดับมาก (0.75) เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเล็งเห็นถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากขึ้น เพราะการเข้าใจสิทธิประโยชน์ทางภาษีจะช่วยในเรื่องการวางแผนภาษีภายในกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย สายสมร สังข์เมฆ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้และความคาดหวังของผู้ประกอบการรายใหม่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางภาษีอากร โดยระดับการรับรู้ของผู้ประกอบการรายใหม่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางภาษีอากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและการศึกษาและใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย (สายสมร สังข์เมฆ, 2566)

การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่าง ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างที่แตกต่างกัน เนื่องจากอายุของผู้ประกอบการที่มีช่วงอายุมากขึ้น มีการศึกษาข้อกฎหมายทางภาษีอากรที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสูงสุดได้ดี และผู้ประกอบการที่มีช่วงอายุมาก มีประสบการณ์การทำงานที่สั่งสมมายาวนาน การตีความกฎหมายเรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษีจึงเป็นไปอย่างถูกต้อง หากเปรียบเทียบกลุ่มที่มีอายุน้อยมีประสบการณ์หรืออายุงานยังน้อย จึงส่งผลต่อเรื่องความเข้าใจในข้อกฎหมายทางภาษีอากร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตรเลขา ทาสี และคณะ อายุต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเป็นธรรมชาติของแต่ละบุคคลหรือเหตุผลส่วนตัวที่ให้ความสนใจในเรื่องต่างๆ ที่ไม่เหมือนกัน หรืออีกนัยหนึ่งเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น เรื่องความพร้อมด้านเวลา โอกาส หรือภาระหน้าที่หรือมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ไม่เท่ากัน (จิตรเลขา ทาสี และคณะ, 2561) ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุกิจการแตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากอายุกิจการมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ทำงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยิ่งผู้ประกอบการดำเนินกิจการเป็นระยะเวลามาก การบริหารจัดการยิ่งดีขึ้นตามประสบการณ์อีกทั้งการเข้าใจสิทธิประโยชน์ทางภาษีจะช่วยลดต้นทุนของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินฉฉญา รมิดา และสุพิน ฉายศิริไพบูลย์ ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารด้านบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนภาษีอยู่ในระดับสูง มีส่วนสำคัญในการจัดทำแผนภาษีอากรเป็นอย่างมากเพื่อช่วยความเสี่ยงดำเนินการน้อยลง (จินฉฉญา รมิดา และสุพิน ฉายศิริไพบูลย์, 2564) ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามจำนวนเงินลงทุนที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการลงทุนในเงินจดทะเบียนของ บริษัทมีผลทำให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการมากขึ้น ยังมีการลงทุนในการจดทะเบียนมากก็ยิ่งให้ความสำคัญต่อการศึกษาในเรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษีมาก เนื่องจากภาษีเป็นต้นทุนของกิจการ การลดต้นทุนลงก็คือการบริหารจัดการงานได้ดีและมีระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณวิสา หนูห้อง และสุเทพ บุรณะคุณาภรณ์ ได้ทำการศึกษา มาตรการส่งเสริมทางภาษีส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะ สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นิติบุคคล ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของทุนจดทะเบียนในการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อประกอบธุรกิจ (วรณวิสา หนูห้อง และสุเทพ บุรณะคุณาภรณ์, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phothikham, P. พบว่าผู้ประกอบการที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกันส่งผลต่อการมีประสิทธิภาพในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการที่อยู่ในความดูแลของกองบริหารภาษีธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างหรือขนาดของทุนจดทะเบียนแตกต่างกันนั้นแสดงถึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทางภาษีอากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ และให้เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมายภาษีอากรของผู้ประกอบการ (Phothikham, P., 2022) ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามลักษณะการดำเนินการที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 เนื่องจากระบบงานด้านของเอกสารภายในกิจการ จำนวนคนร่วมลงทุน ความรับผิดชอบในหนี้สิน การปิดงบการเงินประจำปี ทำให้การบริหารจัดการวางแผนงานมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย Phothikham, P. พบว่า ผู้ประกอบการที่มีจดทะเบียนนิติบุคคลในรูปแบบบริษัทจำกัด มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทางภาษีอากรมากกว่าผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร และด้านความรู้เกี่ยวกับประเภทธุรกิจ รูปแบบธุรกิจ มาตรฐานการบัญชีและระบบบัญชีโดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการที่มีการจดทะเบียนนิติบุคคลในรูปแบบบริษัทจำกัดอาจมีขนาดโครงสร้างและความซับซ้อนของธุรกิจที่มีขนาดใหญ่กว่า จึงให้ความสำคัญกับการปฏิบัติทางภาษีอากร มีการรับรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การตีความการได้สัมผัส ทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทางภาษีอากรมากกว่า (Phothikham, P., 2022) สอดคล้องกับงานวิจัย Erle. บริษัทใช้กลยุทธ์หลายอย่างเพื่อเสียภาษีน้อยลงโดยการวางแผนภาษีการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามกฎหมาย การหลีกเลี่ยงภาษีและการหนีภาษี แต่ปัจจุบันแนวคิดความยั่งยืนได้รับความสำคัญมากขึ้น (Erle, 2008) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา จำนวนพนักงาน ประเภทธุรกิจต่างกันมีผลต่อมีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กระบบงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดจะเกิดการประหยัดในหลายด้าน ทั้งระยะเวลา แรงงาน อีกทั้งในส่วนของบริษัท ระดับการศึกษา สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้อย่างเท่าเทียมกันอยู่ที่การใส่ใจและการศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเอง สำหรับประเภทธุรกิจทางส่วนภาครัฐก็มีคู่มือสิทธิประโยชน์ทางภาษีส่วนกลางให้ทุกประเภทธุรกิจมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องของสิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณช กุอุทา ได้ทำการศึกษา ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการนิติบุคคลที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี (วรณช กุอุทา, 2562) พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ประเภทธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจต่อเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิและมีความรู้เกี่ยวกับรายการที่ไม่ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิไม่แตกต่างกัน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนล่างมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความมาก และ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา อายุกิจการ จำนวนพนักงาน จำนวนเงินลงทุน ประเภทธุรกิจ ลักษณะการดำเนินการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะผู้สนใจสามารถนำเอาผลการศึกษาที่ได้จากการผลงานวิจัยไป พัฒนาเป็นแบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลและศึกษาในพื้นที่และประชากรที่กว้างขึ้นเช่นในระดับภูมิภาคอื่นๆและระดับประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เห็นว่าบริบทในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ จะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้าใจสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากยิ่งขึ้น และนำผลของการศึกษาดังกล่าวมาใช้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหรือการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมสิทธิประโยชน์ทางภาษีออกเป็นนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2565). สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจ SMEs. เรียกใช้เมื่อ 22 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.rd.go.th/47331.html>
- จิณณ์ชญา รณิดา และสุพิน ฉายศิริไพบูลย์. (2564). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการในประเทศไทย. วารสารสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 7(1), 470-483.
- จิตรเลขา ทาสี และคณะ. (2561). คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์, 14(37), 11-15.
- ดนัย ดำรงชัยโยธิน. (2551). การศึกษาสิทธิประโยชน์ทางภาษีสรรพากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดาระณี สุรินทร์เสรี และคณะ. (2563). สิทธิและประโยชน์ทางด้านภาษีอากรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 12(2), 115-129.
- นิมนวล วิเศษสรรพ และคณะ. (2565). โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม, 12(3), 196-214.
- ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์. (2552). ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อสังคมกับภาษีอากรในเขตพญาไท. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรณัฐ กุฑา. (2562). ความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(2), 331-337.
- วรรณวิสา หนูห้อง และสุเทพ บุรณะคุณาภรณ์. (2559). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์รามคำแหง, 2(2), 53-59.
- วิชชกานต์ เมธาวิริยะกุล. (2560). มาตรการบัญชีชุดเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs. วารสารบัญชีปริทัศน์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2(1), 15-24.
- สายสมร สังข์เมฆ. (2566). การรับรู้และความคาดหวังของผู้ประกอบการรายใหม่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางภาษีอากร. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 25(3), 104-117.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). ภาพรวมการให้บริการของศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจรปีงบประมาณ 2565. เรียกใช้เมื่อ 26 ตุลาคม 2567 จาก <https://oss.sme.go.th/oss/nportalno.aspx>
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2565). มาตรการภาษียกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 เท่าสนับสนุนการจัดสัมมนา นิทรรศการงานแสดงสินค้าภายในประเทศ. เรียกใช้เมื่อ 26 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/56818>
- Erle. (2008). Linking QWL and job performance: Implications for organizations. Performance Improvement, 46(6), 30-35.

Photikham, P. (2022). Factors affecting efficiency in paying corporate income tax of entrepreneurs under the supervision of the Business Tax Administration Division. Retrieved November 23, 2024, from <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm25/6314131060.pdf>